

Universitetets forskningsutvalg

Møte 17 september 2019

12:30 – 14:30

Kollegierommet,

Muséplassen 1

Referat - utkast

Medlemmer tilstede: Margareth Hagen, Anne Beate Maurseth, Anne Marit Blokhus, Jørn Jacobsen, Marit Bakke, Ragnhild Louise Muriaas, Gro Mjeldheim Sandal, Anne Helen Mydland, Aino Hosia, Eirik Strømmland.

Forfall: Anders Trohjell

Fra administrasjonen: Benedicte Løseth, Birgit Falch, Bjørn Einar Aas, Vibeke Irgan, Are Straume, Bjug Bøyum, Kristin Hansen, Ingar Myking.

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste ble godkjent. Fire nye saker ble meldt til eventuelt.

- Innspill til utforming av Horizon Europe
- Fellesløftet
- Karrierepolicy
- Open Access ved UB

I. Referat fra møte 21. august

Referatet ble godkjent

II. Saker

FU 26/19	Forberedelse til utarbeidelse av handlingsplan for kvalitet i forskning. Refleksjon og diskusjon. Prorektor Margerate Hagen innledet til diskusjon. Gjeldende handlingsplan gjelder ekstern EU finansiering. Den nye planen må ha en bredere tilnærming. Kvalitet diskuteres på mange hold- Kunnskapsdepartementet har bedt UiB og UiO som de eneste norske universitetene om å sammenligne seg med utvalgte skandinaviske universiteter. Dette er en krevende øvelse, med store nasjonale forskjeller mellom bla. finansiering av forskning og høyere utdanning i de skandinaviske landene. Kvalitet vil være temaet for et seminar for Universitetsstyret 30. oktober Seniorrådgiver Bjug O. Bøyum viste en presentasjon med en del nøkkeltall for institusjoner i de skandinaviske land. Presentasjonen er tilgjengelige her. Professor Ivar Bleiklie var invitert til å snakke om kvalitet i forskning, med utgangspunkt i egen forskning av europeiske universitetsreformer. Kvalitetsinstitusjoner har høy kvalitet i alle ledd. Han pekte videre på at de beste universitetene er institusjoner som vitenskapelig og alle nivå i organisasjon er involvert i endrings og utviklingsprosesser. Involvering er viktig. Vi har høy bevissthet om indikatorenes begrensninger, hvilket bidrar til levende beslutningsprosesser. Dette er viktig i en tid hvor måling av kvalitet blir en-dimensjonal. Bleiklie understreket at UiB konkurrere på et europeisk arbeidsmarked. Forskning kan bli styrket gjennom rekruttering av utenlandske forskere, men det er annerledes med hensyn til undervisning og
-----------------	---

	samfunnsoppdraget. Det er tydelig en tendens til at universiteter samarbeider tetter med «stakeholders», og at det legges til rette for en tett dialog mellom institusjoner og samfunnet. Prodekan Gro Mjeldheim Sandal ga en kommentar. Hun la vekt på grunnforskningens betydning for universitetet. Hun stilte spørsmålet om grunnforskning har forsvunnet i strategitenkningen. Vår tids utfordringer krever svar og satsingen er nødvendige, som i klima, men nysgjerrighetsdrevet forskning hører også med. Alle fag krever grunnforskning. Enkeltforskere må få anledning til å arbeide langsiktig med sære eller kompliserte ideer og tematikker, og det er viktig å legge til rette gode rammevilkår for å anerkjenne at grunnforskning har egenverdi. BOA er viktig for oss, men samtidig er det viktig å bygge identitet. Vi må spørre forskerne hva de er interessert i og hvilke drømmer de har for sitt fag. I diskusjonen ble bl.a. følgende fremhevet: • Grunnforskning er en utfordring for alle miljøer og fag • Perspektivet på rekruttering må utvides til å kunne omfatte familier. Forskere trenger barnehageplass og skoler til sine barn, og jobb til ektefelle/partner • I Norge kan det fortsatt være mulig å kombinere jobb og et liv utenfor • Det må skapes en stolthet over å tilhøre UiB • Rekruttering av utlendinger er viktig, men de unge norske må også få en sjanse • Vi må arbeid på nye måter med post-doc • UiB er et universitet med en god organisasjon og høy grad av involvering • UiB kan ha enkle strukturer som er robuste nok til å ivareta enkeltforskere • UiB skal være så god at det blir plass til nysgjerrighetsdrevet forskning • Det er like viktig å diskutere bunnivået som toppnivået • SFF er avgjørende og viktig, men oppmerksomhet må også rettes mot mindre prosjekter • Kvalitet kan ikke bare handle om konsortier og pengeinnhenting • Tematiske program i Forskningsrådet har midler også til grunnforskningstemaer
FU27 /19	Handlingsplan for kvalitet i forskning Saksforelegg var utsendt med saklisten. Prodekan, professor Anne Marit Blokhus ble foreslått som medlem av arbeidsgruppen. Forskningsutvalget gjorde følgende vedtak: 1. Utvalget slutter seg følgende mandat for arbeidet med handlingsplan for forskning av høy kvalitet: Arbeidsgruppen skal utarbeide et forslag til handlingsplan for forskning, som skal: • Faktorer som kan bidra til kvalitet, og hvordan kvalitet skal måles og ta utgangspunkt i universitetets strategi og samfunnsoppdrag. • Peke på innsatsområder og konkrete virkemidler som setter UiB i stand til å øke kvalitet og omfang av forskningsvirksomheten, i samarbeid med lokale, nasjonale og internasjonale partnere. 2. Forskningsutvalget skal være styringsgruppe for prosjektet.

FU 28 /19	Etikk. Orientering om redelighetsutvalgets arbeid Saksforelegg var utsendt med sakslisten. Prorektor Margareth Hagen orienterte. Det ble uttrykt et ønske om mer opplæring i saksgangen i etikksaker. Videre ble det uttrykt et ønske om raskere saksbehandling og tydelig kommunikasjon når saker ble avsluttet.
FU 29/19	SPIRE og Posisjoneringsmidler (POS) – forslag til nye kriterier og søknadsfrister for 2020 Saksforelegg samt utkast til retningslinjer for POS og SPIRE var utsendt med sakslisten. Rådgiver Kristin Hansen orienterte. Utvalget ga uttrykk for at det enkelte fakultet får anledning til å åpne for at forskere (kode 1108, 1109, 1110) kan søke om SPIRE midler i 2020, og at fakultetene setter egne maksbeløp det kan søkes om i kategori 1. Det ble videre pekt på at saken blir drøftet i tilknytning til arbeidet med å utvikle tiltak og støttesystem for forskning av høy kvalitet. Utvalget sluttet seg til fremlagte forslag til søknadsfrister og tildelingskriterier for POS og SPIRE for 2020 med endringer som framkom i møtet.
FU 30/19	ERC- status Saksforelegg var utsendt med sakslisten. Seniorrådgiver Bjug Bøyum orienterte. Det fremlagte notatet ga en enkel oversikt over søknader og gjennomslag for ERC-stipend på de norske universitetene, og viser også noe av virkemiddelapparatet som tas i bruk ved UiB.. Det er imidlertid behov for å gjøre en grundigere analyse av søknadstall og tilslag, og utvalget vil behandle dette i en senere og mer utfyllende sak, knyttet til det forestående arbeidet med Handlingsplan for kvalitet i forskning.
Eventuelt	Det ble orientert om følgende punkt under eventuelt: PES 2020 – Utforming av Horizon Europe Seniorrådgiver Are Straume orienterte om PES 2020 utlyst av Forskningsrådet. Støtte til medvirkning i utforming av Horisont Europa. Utlysningen ønsker vi å stimulere til slagkraftig samarbeid på norsk side og til økt deltagelse fra norske aktører i arbeidet med å ivareta norske interesser i utformingen av EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa (2021–2027). Straume informerte om Europakommisjonens prosess for å etablere en strategisk plan for de første fire årene av programmets levetid utvikling, gjennom såkalte «co-design» mellom Europakommisjonen og aktørene. Prodekanene var bedt om å komme med innspill. Flere av utvalgets medlemmer gjorde oppmerksom på at tidsfristen var for kort, og at slike henvendelser bør knyttes til regulær kommunikasjon med fakultetene. Fellesløftet UiB har svart på henvendelse fra Forskningsrådet om Fellesløftet V. UiB stiller seg bak forlaget om å knytte Fellesløftet en satsing på forskningsprosjekter som innebærer samarbeid mellom fag er et interessant grep som vi stiller oss bak. UiB ber derimot om at det tydeliggjøres at Fellesløftet IV ikke begrenses tematisk eller til spesifikke satsinger, men at det skal støtte nyskapende og grensesprengende samarbeid mellom fag for å utvikle grunnleggende sterk forskning og forskningspraksis, hvor forskningens spørsmål defineres av forskermiljøene selv.